

VISSERIJ INNOVATIE PLATFORM

Startnotitie

Den Haag, 7 november 2006

Achtergrond

De Task Force Duurzame Noordzeevervisserij heeft de minister van LNV geadviseerd een Visserij Innovatieplatform (VIP) op te richten. De minister heeft de Tweede Kamer meegedeeld dit advies over te nemen. Het VIP wordt ingesteld voor een periode van 3 jaar en zal visserijondernemers ondersteunen die, met oog voor economische, ecologische en maatschappelijke aspecten, willen innoveren.

Doelstelling

De doelstelling van het VIP is sturing te geven aan de totstandkoming van een innovatieklimaat, waarbinnen duurzame ontwikkeling van de Noordzeevervisserij plaatsvindt.

Activiteiten

De realisatie van genoemde doelstelling wordt ondersteund door:

- het identificeren van kansrijke thema's voor innovatie op het gebied van de zeevisserij
- het faciliteren van de totstandkoming van innovatieve voorbeeldprojecten in de Noordzeevervisserij
- het initiëren van samenwerking binnen de sector om innovatie in de praktijk tot stand te brengen
- het adviseren aan de overheid over de in het kader van het Europese Visserij Fonds (EVF) te ondersteunen innovatieve acties
- het signaleren van (beleids)belemmeringen die innovaties beperken en het agenderen hiervan bij de betrokken instanties
- het initiëren van samenwerking tussen de sector en maatschappelijke belangenorganisaties om innovaties tot stand te brengen.

Het VIP stimuleert lange termijn innovaties, maar heeft per direct ook een rol in de visserijpraktijk. Een onderscheid tussen een korte en lange termijn aanpak is gewenst.

Resultaten korte termijn

De acute problemen binnen de Noordzeevervisserij vragen om aanpassingen binnen de vloot die op korte termijn (1 - 5 jaar) leiden tot een verhoging van de rendementen. Besparing op energiekosten, opbrengstverhoging en minder aantasting van de natuur, vormen daarbij de primaire doelen. Het opstarten van de proefpilots als follow up van de Task Force, is een goed voorbeeld van de wijze waarop de acute problemen tegemoet getreden kunnen worden. Het gaat hier om innovaties, technische aanpassingen die op korte termijn zijn toe te passen en daarmee ruimte maken om de vloot überhaupt aan een langere termijn perspectief te laten werken. Deze werkwijze die met het starten van de pilots vorm krijgt, wordt door het VIP verder uitgebouwd en begeleid.

Het VIP zal een kader bieden voor dit soort activiteiten en zal ondersteunend zijn aan de organisatie van en de communicatie over de 'korte termijn praktijkpilots':

- vissers bij elkaar brengen, samenwerking bevorderen tussen aanvoerders onderling en tussen aanvoer en verwerking en afzet en tussen sector en maatschappelijke belangenorganisaties
- de overheid adviseren over de pilot-aanvragen wat betreft hun bijdrage aan energiebesparing, duurzaamheid, kwaliteitsverbetering en mogelijk adviseren over nieuw op te zetten activiteiten, pilots (met inzet van EVF, garantstellingregeling)
- uitkomsten pilots, praktijkbevindingen communiceren, uitdragen ten behoeve van de sector, via workshops, nieuwsbrieven etc.

Kortom een takenpakket dat zeer praktisch van aard is en direct faciliterend voor de sector en een bijdrage levert aan de eerst nodige aanpassingen in de sector.

Resultaten lange termijn

Voor de langere termijn heeft het VIP een meer strategische rol in het identificeren en ontwikkelen van kansrijke thema's ten behoeve van een beter perspectief voor de Noordzeevervisserij. Is er over 10 - 15 jaar nog een Noordzeevervisserijvloot actief, zo ja, hoe ziet die eruit, hoe komen we daar, wat is er nodig, etc. Hier zijn vragen aan de orde welke innovaties nodig, denkbaar zijn, innovaties op schepen, innovaties in de keten, maar ook systeeminnovaties zoals visakkers, aquacultuur op volle zee, etc. Innovaties dienen in het teken te staan van 'People, Planet, Profit'. Het gaat om de gevolgen van de bedrijfsactiviteiten voor: People, de sociale gevolgen, Planet, de ecologische gevolgen en Profit, de financiële gevolgen. Men kan hierbij denken aan innovaties die bijdragen aan:

- een verhoging van de rentabiliteit van de ondernemingen
- een meer duurzame visserij met minder bodemberoering en bijvangst
- een meer gemengde visserij met aandacht voor nieuwe soorten, technieken en markten (verbreding, minder kwetsbaar)
- een minder kapitaalintensieve visserij
- een verdergaande ketenintegratie en ketentransparantie
- meer toegevoegde waarde op kwaliteit.

Het VIP doet aanbevelingen over noodzakelijke lange termijn ontwikkelingen, het in te zetten transitieproces binnen de Noordzeekottervloot en de weg, wegen, inclusief hobbels en benodigde incentives, om daar te komen.

Werkwijze

Het VIP zal voor het realiseren van de korte en lange termijn resultaten een werkprogramma / innovatieagenda opstellen. Hierin wordt vastgelegd welke doelstellingen worden nagestreefd, welke activiteiten hiervoor worden opgezet, welke actiehouders en werkgroepen betrokken zijn en op welke momenten resultaten opgeleverd worden. Deze gestructureerde werkwijze garandeert samenhang en voortgang van alle werkzaamheden.

Afbakening

Het VIP stimuleert primair innovatieve activiteiten in de kottector en de bijbehorende productieketens. Ook andere visserijsectoren, zoals de schaal- en schelpdieren en de aquacultuur, kunnen worden betrokken als hiervoor aanleiding is. Innovaties in de keten worden meegenomen vanwege de potentiële bijdrage aan de rendementen in de visserijsector. Het platform richt zich op de innovatie binnen de Nederlandse context, maar heeft ook oog voor innovatieve ontwikkelingen binnen de zeevisserij (het wiel niet opnieuw uitvinden) in internationaal verband. Hierbij wordt vooral gedacht aan de Noordzeelanden.

Organisatie

De organisatiestructuur van het VIP is toegesneden op de beschreven korte en lange termijn aanpak. Het platform zelf bestaat uit circa 10 leden die een mix vormen van creatieve, innovatieve ondernemers en onderzoekers, van doeners en denkers. Het platform geeft invulling/leiding/sturing aan in ieder geval één of meer werkgroepen praktijkaanpassingen (korte termijn, 1 - 5 jaar). Mogelijk ook aan een werkgroep innovatie en transitie (lange termijn, 10 - 15 jaar). De leden het VIP kunnen er ook voor kiezen de lange termijn zelf op te pakken. Verwacht wordt dat 2 à 3 leden portefeuillehouder/verantwoordelijke zullen zijn voor de werkgroepen van in beginsel niet meer dan 6 à 8 personen.

De initiatieven die door het VIP genomen kunnen worden, zijn divers van aard. Het stimuleren van de ontwikkeling van nieuwe energiezuinige schepen is een andersoortig initiatief dan het faciliteren van onderzoek naar de mogelijkheden van voorwaartse of achterwaartse integratie in de keten. Hetzelfde geldt voor het promoten van nieuwe visserijmethoden ter vermindering van de bijvangst in vergelijking met initiatieven op het gebied van het vermarkten van visserijproducten, en het stimuleren van korte termijn praktijkproeven ten opzichte van het doen van beleidsaanbevelingen aan ministeries. Ook financiële en communicatieve ondersteuning kan in diverse vormen plaatsvinden.

Het platform wordt ondersteund door een secretariaat, onder meer om overzicht, samenhang en coördinatie tussen activiteiten mogelijk te maken. In de aanloop van het VIP wordt het secretariaat ingevuld door een externe (niet LNV, niet Productschap VIS) kracht. Het tijdsbeslag dat met het opstarten van het platform gepaard zal gaan, wordt daarmee buiten LNV

en het bedrijfsleven gelegd. Het VIP zal naar verwachting ten minste vier keer per jaar bijeen komen. LNV is belast met de inhoudelijke aansturing van het secretariaat. Na het eerste jaar wordt bezien hoe het secretariaat voor de laatste 2 jaar wordt georganiseerd.

Samenstelling VIP

Deelnemer	Functie
A.W. (Bram) Bierens	Algemeen bestuurder (voorzitter)
Drs. W.G. (Wil) van de Fliert	Secretaris Productschap Vis
L.M.E. (Emiel) Parlevliet	Algemeen Directeur Seafood Parlevliet IJmuiden
Dr. M.C.Th. (Martin) Scholten	Directeur Wageningen IMARES
Dr. G. (Ger) Vos	Directeur InnovatieNetwerk Groene Ruimte en Agrocluster
Prof. dr. ir. N. (Niko) Wijnolst	Voorzitter Stichting Nederland Maritiem Land
Prof. dr. ir. J.L.A. (Leo) Jansen	Voorzitter Stichting De Noordzee
Ir. ing. A.J. (Albert) Vermuë	Directeur Visserij Ministerie van LNV
Dr. ir. J.H.J. (Joanneke) Kruijssen	Lid PvdA fractie Tweede Kamer
Ing. J.C. (Joop) Ehrhardt	Senior Adviseur Schuttelaar & Partners (secretaris a.i.)

Betrokkenheid

De doelgroep waar het VIP zich op richt zijn die competente ondernemers in de visserijketen (producenten, verwerkers, retailers) die bereid zijn innovaties tot stand te brengen (voorlopers, pioniers). Het VIP heeft actief oog voor nationale en internationale ontwikkelingen op het gebied van innovatie en duurzaamheid in de zeevisserij. In Nederland is het van belang de samenwerking te benadrukken tussen onderzoek, bedrijfsleven, overheden, consument en maatschappij.

Het VIP levert een belangrijke bijdrage aan de onderlinge communicatie en het vertrouwen tussen partijen en de versterking van het onderlinge netwerk. Het streven is er onder meer op gericht innovatiekracht van buiten de sector naar binnen te halen. Hiervoor onderhoudt het platform contacten met instanties die kunnen dienen voor het aandragen en uitwisselen van ideeën.

Het VIP zoekt tevens actief contact met maatschappelijke organisaties voor het verkrijgen en behouden van maatschappelijke acceptatie voor de veranderingen.

Communicatie

Het platform wil ambitieuze doelen realiseren. Voor het realiseren van deze ambitie is communicatieve ondersteuning vereist. Deze ondersteuning zal in eerste instantie gericht zijn op partijen (doelgroepen) die de resultaten zouden kunnen beïnvloeden (in positieve en in negatieve zin). De communicatie is bedoeld voor doelgroepen binnen én buiten de visserijsector. Bij de sector en bij externe partijen wordt zodoende bekendheid, draagvlak en steun voor de gewenste veranderingen gestimuleerd.

Actieve communicatie over de activiteiten van het platform en de behaalde (tussentijdse) resultaten kan het veranderingsproces versnellen. In de communicatieve uitingen zal onder meer gebruik gemaakt worden van kernboodschappen om enerzijds de urgentie te benadrukken en anderzijds oplossingsrichtingen in beeld te brengen. De communicatie zal positief van toon zijn, successen krijgen extra veel aandacht.

De (communicatie)doelstellingen kunnen per doelgroep verschillen. Om alle doelgroepen te bereiken wordt bij voorkeur gebruik gemaakt van moderne communicatiemiddelen. Mogelijke communicatiemiddelen zijn:

- persberichten (media aandacht)
- boekje/folder (basis informatie)
- website (FAQ, up-to-date)
- nieuwsbrief (papier en/of digitaal)
- innovatieprijs (triple P)
- artikelen (krant, vakbladen)
- seminars/workshops (best practices)
- evenementen (havendagen, vlaggetjesdag).

Risico's

De leden van het VIP hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het welslagen van het platform. Het succes wordt mede bepaald door het tijdig onderkennen en snel inspelen op zogenaamde projectrisico's. Voorbeelden hiervan zouden kunnen zijn: negatieve aandacht in de Tweede Kamer of in de media of overmatige aandacht voor de verdeling van beschikbare middelen.

Financiën

LNV stelt voor de komende 3 jaar jaarlijks een bedrag van 100.000 euro vrij te maken om het functioneren van het VIP (secretariaatskosten, vacatiegelden, reis/verblijfkosten) te bekostigen. Na het eerste jaar zal de sector eveneens een deel van de apparaatskosten van het VIP voor haar rekening nemen. Voor de voorzitter is een vergoeding voor de werkzaamheden verbonden aan het platform voorzien. Conform het vacatiegeldenbesluit is er een dagvergoeding voorzien voor de leden bij deelname aan vergaderingen/activiteiten van het VIP, aangevuld met een vergoeding voor reis- en verblijfkosten conform het voor de overheid geldende Reisbesluit.

Tijdpad

15 november 2006: Installatie VIP

.. december 2006: Eerste bijeenkomst VIP.